

jande mom. sådana stadganden om tillämpning af nämnda sats, att denna tunga trycker förnämligast jordbruket, hvaremot andre näringsidkare så ock löntagare och kapitalister, fastän för dem kyrka och skolhus, hvilket sednare enligt författningarne hänföres under enahanda egenskap med kyrkobyggnad, äro lika nödiga och tillgängliga som för hemmansbrukare, slippa att deri deltaga vidare, än med dagsverksskyldighet eller lika med torparen och dagakaren.

och följd af det skick, hvori landet sig nu befinner, sedan alla näringar, lösta från det tvång, hvori de fordom vore inklämda, blifvit i rättigheter likställda, samt inom befolkningen för öfrigt upphört all annan klasskilnad än emellan förmögne och fattige, hvilken ej någonsin kan upphöra, synes billighet och rättvisa påkalla förändring af åberopade lagrum; och jag hemställer för denskull vördsamt, att, med upphäfvande deraf, samma lagrum måtte blifva så lydande:

”Alle, som i socknen bo, skola kyrka bygga och uppehålla och hvad dertill hörer, såsom klockstapel, kyrkomur, socknestufva, fattigstufva och skolhus. Körslor härtill utgöras efter hemmantalet och dagsverken efter matlagen, men virke och all annan kostnad efter gällande grund för kommunalutskylder (fyrc?). Innan något i thy mål företages skola socknemännen kallas tillhopa att derom samrådas och sig förena.”

Stockholm den 23 Januari 1867.

B. W. Hessle.

N:o 17.

Af Herr Hessle: Om åläggande för hvarje kommun att hafva hos sig anställd examinerad barnmorska.

Under flera år har Staten öppnat tillfälle till fri undervisning i förlösningskonsten och såmedelst sökt afhjelpa bristen på kunniga biträden åt barnaföderskor, hvarjemte menigheterna uppmanats hos sig anställa sådana biträden, men ändock saknas ännu inom åtskilliga kommuner examinerade barnmorskor, hvaraf följer att ett stort antal barn och barnaföderskor årligen omkomma. Inkonsekvent är det, att reglementet för barnmorskor af den 28 No-

vember 1856 stadgar ansvar för den, som till förlossnings förrättande begagnar oexaminerad person, men ej innehåller något kategoriskt bud om skyldighet och medel för examinerad barnmorskas tillvaro inom hvarje kommun. Enligt statistiska uppgifter dö de flesta människor i späda barndomen, och dertill finnes orsaken förnämligast i bristande vård ej blott om qvinnan före och vid förlossningen, utan äfven om de små barnen under första lifs- och utvecklingsperioden. Dessutom bör ej lemnas obeaktadt, att, då på landsbygden blott en läkare finnes för 30 till 70,000 människor, spridda på en vid yta, läkares anlitande och besök ifrågakommer endast vid de mest kritiska tillfällena och ej sällan blifver omöjligt, samt att i brist på någon person i den sjukes närhet, som kan uppfatta och tillämpa läkares föreskrifter, dessa blifva utan lycklig verkan, hvaraf vidare följer misstroende till den kunnige embetsläkaren, och att den lägre befolkningen vänder sig till quacksalvare och vidskepelse, eller ock underlåter söka något slags medel, samt att både ibland yngre och äldre en större dödlighet inträffar, än som vårt folkfattiga land tål vid. Häraf föränlåtes jag vördsamt hemställa, att hvarje kommun, ehvad den tillhör land eller stad, måtte åläggas att inom ett år efter det författning härom utkommit, hafva hos sig anställd examinerad barnmorska, vid påföljd att Konungens vederbörande Befallningshafvande annars eger, på anmälan af ortens provincial-läkare, låta hos tredskande kommun, till bristens afhjelpande kostnaden uttaga, samt bestämman de förmåner, en för sådan kommun antagen barnmorska skall åtnjuta. Dock skulle det lemnas öppet för små kommuner att, efter Konungens Befallningshafvandes pröfning och tillstånd, om en barnmorska sig förena.

I sammanhang härmed hemställes, huruvida ej flere rum för friplatser till barnmorske-elever böra på Statens bekostnad beredas, derom jag förbehåller mig få särskild motion afgifva.

Stockholm den 23 Januari 1867.

B. W. Hessle.